

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an . . . . . 80 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 40 „		
Un număr . . . . . 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 260 Lei.		

Nr. 198 Șc. 1932.

Notă oficială.

Sfântul Sinod aduce la cunoștință cu recomandare, apariția lucrării „Omiliile duhovnicești” ale Sf. Macarie Egipteanul, traduse de către profesorul Pr. Cicerone Iordăchescu, dela Facultatea teologică din Chișinău.

Cartea se poate cumpăra și toloși de către bibliotecile parohiale precum și de către preoții cu interes pentru asemenea lucrări valoroase.

Costul cărții e de 100 Lei, plus 4 Lei porto-poștal.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial ținută în 12 Martie 1932.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

Rugare.

Către toți autorii, editorii și posesorii de cărți.

Mitropolia Ungro-Vlahiei a avut una din cele mai bogate biblioteci din țară, care însă din cauza vitregiei timpurilor s'a îrosit și împărțit, sporind alte biblioteci publice. Astfel fiind, la venirea Noastră în București, n'am mai găsit nimic din ea, și nici n'am putut să-i mai dăm de urmă.

Cum o Mitropolie, devenită acum Patriarhie, în chip firesc are neapărată trebuință să aibă pe lângă ea o astfel de instituție cărturărească, am luat lucrul dela capăt.

În acest scop am adunat pe cât ne-a stat în putință cărți, am sporit numărul lor cu bibliotecă noastră personală și cu altele, pe care le-am dobândit dela creștinii, care au în-

teles să sprijine lucrul Nostru și nevoile Bisericii și le-am orânduit și așezat în încăperile noului palat al Patriarhiei. În felul acesta, am isbit cu ajutorul lui Dumnezeu, să punem început temeinic unei mari biblioteci, ajunsă până în prezent să numere aproape 10.000 de volume.

Acest început ne dă nădejdi frumoase întru realizarea ce ne-am propus și neîncetat îndemn de a ne nevoi să sporim mereu cece avem, până când se va aduna atâtea cărți, în cât să putem orândui o clădire specială de bibliotecă, spre obștesc folos. Pentru înfăptuirea acestui gând nu ajunge însă străduința Noastră personală, ci este nevoie de colaborarea tuturor inimilor înțelegătoare a marelui rol pe care-l are o bibliotecă în dezvoltarea culturală a unui popor.

De aceia ne adresăm cu stăruitoare rugă-minte către toți ceice au alcătuit, au editat sau posedă cărți de valoare să pună fiecare după putință câte o piatră de zidire la opera, pentru care ne trudim, trimițând, ca danie, câte un exemplar, — dacă e cu putință legat — din cărțile lor pentru biblioteca Patriarhiei Române. În felul acesta se vor putea aduna, credem, multe și folositoare lucrări, cari vor mări biblioteca și vor putea fi de prețios ajutor celor ce le vor cerceta și folosi.

Am fi îndeosebi recunoscători tuturor acelor preoți, profesori, etc. cari adunând în cursul vieții lor o mică bibliotecă, ar veni în ajutorul gândului Nostru, trimițând-o Patriarhiei, unde cărțile vor fi fără îndoială bine îngrijite și de rodnică folosință obștească.

Cu mulțumiri și binecuvântări pentru toți cei în al căror suflet ruga Noastră, va găsi bun răsunset.

București în ziua de Sf. Ioan Botezătorul 1932.

MIRON, Patriarh,

La trecutul diecezei Caransebeșului.

De: Dr. Ștefan Pop

(Continuare)

VI. Moisa Petrovici.

(1716 - 1727)

Episcopul Caransebeșului.

Am pomenit aici, că o samă de oameni din fruntea Banatului, cer la noua lor stăpânire un nou episcop Pe Moisa Petrovici, carele îl au, nu le mai trebuie! Documentul care mărturisește despre aceia, că Caransebeșul avea episcop propriu, e datat din Caransebeș, la 10 Februarie 1717; adevărat la câteva luni numai după izgonirea turcilor din Banat.

Il prezentăm aici în original și versiune românească, în coloane iuxtapuse, după cum îl are Nilles⁴⁴).

„An. 1717. De Valachis Caransebesiensibus et Lugosinensibus. In s. Unionem, utut Caesar ad Temesvarium debellavit Thraces, pro-pendere ipsi videbantur. Argumento sit libellus supplex, quem subnecto, miuus quidam ad limam Alvari castigatus, siagere tamen scriptus et, quod historici est, fideliter et authographic descriptus.

Humillima Valachorum Caransebesensium, Aramsaviensium et Lugosinensium sacram Unionem anhelantium ad Excimum, et Illum. Transilvaniae Gen. Commendantem Com. a Steinville supplicatio“.

Nos, qui sumus iudices districtus Caransebesensis, Aramsaviensis et Lugosinensis, dedimus literam nostram et posuimus etiam digitos pro majori fide et rogamus Illustrissimam Dominationem Vestram Commendantem Generalem Steinville conquerentes, ut faciat Sua Excellentia memoriam, propter nomen Magni Dei, suam sanitatem et fortunam Augustissimi Imperatoris, ut det nobis Episcopum, quem nos regnum desideramus, nomine Petronie, ut sit nobis Episcopus; qui a Turcis mansit nomine Moyses, nobis non est opus, quia sciet Vestra Illustritas, quod semper servet ordinem Turcicum, qui si videt, quod aliquis habeat pecuniam et non dat quantum ille petit, tunc eum excommunicat, et dat ipsum cum omnibus quae habet diavolo, si autem dat, quantum petit, iterum ipsum benedicit, sed non tantum unum, sed etiam negotiato-

„An. 1717. Despre Români Caransebeșeni și Lugojeni. Indatăce Imperatul a zdrobit la Timișoara pe turcii din Tracia, ei (adecă Români) se arată că înclină spre sfânta Unire. Ca dovadă să servească rugăminte, ce aiătur, rugăminte dealtecum slab întocmită pentru de a suna bine auzului, altcum de un cuprins adevărat și ce e de însemnătate pentru un istoric, e cu încredere și mână proprie scrisă.

Către Înălțatul, și Luminatul General, Comandant al Transilvaniei Conte de Steinville, umilita rugăminte a Romanilor Caransebeșeni, Almăjeni și Lugojeni, cari înșatează pentru Sfânta Unire“⁴⁵)

Noi, cari suntem juzii districtelor Caransebeșului, Almăjului și Lugojului, am dat cartea noastră și pentru mai mare încredere am pus și degetele și plângându-ne rugăm de Luminata și Strălucita Voastră Domnie de General Comandant conte de Steinville, că Strălucirea Voastră, pentru numele Marelui Dumnezeu, pentru sănătatea și fericirea Înălțatului Imperat, să Vă aduceți aminte, ca să ne dăe nouă Episcop, pe carele noi îl dorim de stăpân, cu numele Petronie, ca să ne fie nouă Episcop; de cela cu numele Moisa, care a remas dela Turci, nouă nu ni lipsă, pentrucă Luminăția Voastră Veniți ști, că totdeauna ține rânduiala Turcească, carele dacă vede că cineva are bani și nu dă cât el poțtește, atuncea pe acela îl afurisește și îl dă diavolului cu toate ce are,

rescet omnes pagos, et popas dum consecrat, accipit ipsis 50 Leoninos, et sinit eos per medium annum ut sint sacerdotes, postea iterum pellit ipsus ex parochiis, quousque non dat itenam tantam pecuniam; et homo saecularis quando ducit virgo virginem, tunc Episcopus accipit per septem et popa vero sex septem decenarios; et homo quando moritur ipsi uxor, tunc ille non permittit sacerdotem, ut illam communicet, quousque non dat 10 aut 15 Leoninos; si autem sit pauper et non habet unde dare pecuniam, tunc ille permittit sicut brutum ut sepeliat, et ab omni domo accipit profundo per 12 polturas, sive sit pauper sive dives; si autem non habet pauper pecuniam, tunc ille pignus trium aut quatuor florenorum sumit; et sic consumuntur omnia nostra pignora apud ipsum, omni anno nos sic consumit, et ab omni popa accipit annuatim per 7 Leoninos, et tempore eventus Ecclesiarum, qui venit in festo S. S. Apostolorum, semper ille accipit.

Hanc instantiam habemus et alias multas, quibus non possumus molestare suam Illustritatem, et quam rem non possumus tolerare, quod instamus apud suam Illustritatem, et misericordia Magni Dei custodiat suam Illustritatem.

Caransebes 1717 die 10 Februarii.

„Subscripti erant 12 popae cum omnibus presbyteris, 40 iudices cum pluribus pagis et districtibus.

Loco sigillorum, ajunt, ponimus digitos et scribinus cruce, ac mittimus hanc literam omnes parvi et magni supplicamur“.

(Urmează)

iară dacă dă cât cere, iarăș îl binecuvântă pe acela, și nu numai pe unul, dar și pe neguțatori și toate satele, și când sfînțește popi, primește dela dâștii 50 Leonici, și-i lasă o jumătate de an să fie preoți, după aceia iarăș îi aiungă din parohii, pânăce nu dă iarăș atâta bani; și om mirean când fecior ia fată, atunci Episcopul primește câte șapte, iară popa șase șapte dinari; și omului când îi moare soția, atuncea el nu îngăduie preotului ca pe aceia să o cuminece, până când nu dă 10 ori 15 Leonini; iară dacă e serac și nu are deunde da bani, atunci el lasă să se îngroape ca un dobitic, și dela toată casa ie pentru loc câte 12 potore, ori că e serac, ori că e bogat; dacă însă seracul nu are bani, atunci el ie zălog în preț de trei sau patru fireni; și așa se prepădesc toate zaloagele noastre la el, în tot anul așa ne mănacă, și dela fiecare popă ie la an câte 7 Leonini, și în timpul hramului bisericilor, ce cade în sârbătoarea Sâmpetrului todeauna el primește.

Aceasta rugăminte avem și altele multe, cu cari nu putem a osteni pe Luminăția Voastră, și care lucru nu putem răbda, ce ne rugăm de Luminăția Voastră, și mila Marelui Dumnezeu să păzască pe Luminăția Sa.

Caransebeș 1717 ziua de 10 Februarie.⁴⁶)

Erau înșălțiți 12 popi cu toți preoții, 40 juzi cu mai multe sate și districte.

În locul pecetelor, spun, punem degetele și facem cruce, și trimitem aceasta carte, toți cei mici și mari ne rugăm.⁴⁷)

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de Isaia Suru.

Un alt motiv susținut de curia papală pentru încheierea concordatului, este și următorul⁴⁸): Statul are drept să recunoască oricărei instituții de pe teritoriul său dreptul de existență, dreptul de organizare și organizația, etc. Indată ce Statul a recunoscut Bisericii catolice organizația și drepturile ei, a recunoscut cu aceasta și papei dreptul legislativ în cel mai mare grad în Biserica catolică, puterea jurisdicțională etc. într'un cuvânt conducerea ei supremă și tot odată apar-

47) Până aci e textul. Restul sunt cuvintele de încheiere a lui Nilles.

48) Un Leonin e 5 Lei, cum e valoarea înainte de 1914. Un dinar 30 bani și o potora (poltura) 3 bani.

33) I. Reiner o. c. p. 659 sq. 3) cfr.

44) Cnf. aici pag. 7; 9 și 10, în broșura aparte ce tragem!

45) Pag. 7; 8—11.

46) Până aici e introducerea, vorbele lui Nilles. Textul Bănățenilor începe cu „Noi“.

ținerea supușilor Statului, ca credincioși catolici, sub jurisdicția lui, deci stau sub legile și regulamentele Bisericii catolice, respective a papei. Astfel se pot foarte ușor să se producă ciocniri între cei care legiferează papa și cei care Statul. Și ca să se evite aceste neînțelegeri, sau ca atunci Statul să nu fie forțat să negre recunoașterea de mai înainte, să încheie concordat între Biserică și Stat. Această procedură e cerută și din motive politice foarte însemnate, căci nu e tot una pentru Stat, că deține unele drepturi ce sunt numai de competența Bisericii catolice, pe bază legală, — deoarece dacă papa îi dă voie ca organ suprem, dispozițiile sale sunt legi³⁴⁾, ori cu dela sine putere, deci ilegală. Așa de exemplu cu drepturile de patronaj. Statul — cum era în cel Austro-Ungar — neagă un drept recunoscut Bisericii catolice, — prin concordat, — chestiunea e aranjată. Și din aceasta încă transpiră influența politică a papei, supremația și dreptul său de a se amesteca în legiuirile interne ale Statelor. Când privește chestiunile de natură mixtă s'ar mai putea trece cu vederea, chiar cu concesiia ca papa să fie considerat ca o putere spirituală externă — dacă însă nu s'ar face atâtea privilegii Bisericii catolice. Dar, papa în mai toate concordatele se amestecă și în chestiuni aparținătoare exclusiv cercului de legiferare a Statului³⁵⁾ și caută să abroge prin dispozițiile concordatului unele legi de Stat ce nu-i convin, așa de exemplu concordatul francez din 1516 n'a fost aproape în întregime altceva, decât o abrogare a sancțiunii pragmatice, atât de neplăcută pentru curie. Chiar și Pius VII astfel motiva încheierea concordatelor „Que extraordinariae temporam rationes atque bonum pacis et unitatis ecclesia postulaverunt“³⁶⁾.

Când privește pacea, au dreptate catolicii, fiindcă dacă el se bucură, în vre-o țară de o influență politică, poate să facă turburări, iar când privește binele popoarele iarăși au dreptate — după concepția lor — deoarece dacă numai în Biserică catolică există mântuire, asigurarea și răspândirea ei, nu e bine?³⁷⁾ Dar spre neplăcerea curiei care gândește cu Evul Mediu, aceste pretexte ale papilor nu pot fi aprobate de Statele din timpul nostru. A accepta aceste pretenții înseamnă regres. De aici vedem că papa gândește cu Evul Mediu iar Statul cu timpul modern și fiecare caută să-și afirme o atitudine izvorâtă din concepția lui. Așa că „fiecare parte înțelege în

alt sens ceea ce cedează ea și ceea ce pretinde dela cealaltă. Curia o privește conform cu concepția ei teocratică drept o concesie deosebită sau ca un privilegiu deosebit și ca un privilegiu deosebit și ca o recunoaștere din partea Statului a unei obligații a acesteia, după normele dreptului canonic... Statul o privește ca o cerere îndreptățită prin suveranitatea sa. Deaceia nu numai se târăgănează tratativele despre concordate, cum ne arată experiența, dar dacă se încheie concordatele fiecare parte concepe aceste concordate cu rezervația mentală izvorâtă din concepția sa principală și execută și concordatele în consecință. Aceasta conține dela început germenele a noui conflicte. Pe când curia privește în fiecare concordat încheiat o recunoaștere indirectă a stărei suverane în Stat, pe care o pretinde, Statul firește trebuie să respingă o astfel de concepție, ajungând astfel destul de des, dacă a fost prea conciliant la concordat, în situația de a da expresie printr'o legislație specială... deplinei sale suveranități... sau se vede mai târziu silit după ce s'au schimbat împrejurările, de a rupe de tot, sau în parte, cătușile nesuferite ale concordatului... din cauzele acestea este explicabil că aproape toate Statele cari au încheiat concordate, au fost silit să se desfacă de ele sau a le viola în mai multe puncte“³⁸⁾.

(Urmează)

Strica-voiu jitițele mele și mai mari le voiu zidi!

Gândiri răslețe

de preotul Sinesiu Bistreanu.

(Continuare)

Și să mai fie ceva cu iertare. Sunt bătrân și ca atare spornic la vorbă, dar cred că n'ar fi de prisos să vă mai istorisesc un soi de lăcomie, de cea cu refrenul: „Strica-voiu...“

„Fi îngăduitor, că n'are să dureze mult, acuș trece,.... mai așteaptă o leacă, că știu eu ce plătești, ești tot acelaș nesățios...!“

„Auzi-o, par'că de așa ceva e vorba“.

„Da? Ști-am eu ce poamnă ești! Ieși, rogu-te!“

Și el, asvârlind — în gura-i larg deschisă — ultima îmbucătură de mălai cu brânză, își vârlă mâinile în buzunarele sumanului. Mai privi cu neastâmpăr prin odaie, și sumețindu-și sprincenele, rosti un scurt: rămas bun, și ieși.

Nevasta-i, bolnavă de îndelungată vreme, privea îndurerată spre fiică-sa, carea stătea la fereastră cu spatele spre tată-s'ă, că n'o ierta inima să privească pe acesta, căruia sărmana ei mamă i-a fost o adevărată sclavă; iar acum dacă s'a bolnăvit din pricina

34) cfr. Demeunan o. c. p. 333. De aici vine că concordatele sunt considerate la catolici de „Fontes juris particularis“.

35) Însăși catolicii o recunosc cfr. I. Reiner o. c. p. 657.

36) După Minghetti o. c. p. 15 și în concordatul francez din 1801 art. 3 zice „pentru binele păcii și al unirii, să abdice toți episcopii“.

37) Ființa are în vedere „salutis fidelium“.

38) Paul Hinschius Allg. Darst. über die Verhältnisse zwischen Stat und Kirche in Marquardsen I. 1 p. 272 citat de R. Cândea o. c. p. 7—8.

lăcomiei lui, el intra în odaia suferindei cu luleaua între dinți și pufăind zdravăn, o agrăește nepăsător: „Cum îți mai merge, nu cumva mai bine?”

Fata se apropie de patul suferindei și ridicându-i în capul, îi netezi perina și zise: „Fi liniștită mămică, că doară îl ști și ce minte poartă. Vezi că-i robit de lăcomie. Nu plânge, că trec și aceste dureri sufletești!”

„Așa-i drăguță, am să le suport și astea câte-va zile, dar spune-mi ce m'aș face de nu te-aș avea pe tine?”

Viscoala un vânt de toamnă; iar frunzele arborilor biruite de puterea elementară, cădeau fără zgomot la pământ. Paserile călătoare își croiau gânduri de drum lung, căutându-și refugiu în țări cu climă mai domoală. Copacii își pierdeau încet-încet din podoba lor; iar căsuțele satului dădeau o priveliște albă și riulețul conținea o apă gălbue-aurie.

În stradă se auziau pași greoi, erau pași grăbiți ai plugariului ce își părăsi-se nevasta bolnavă de moarte. .... În sătulețul învecinat, pituliat după colina îmbinată cu vechiul codru, pe o stradă noroioasă, pășia la îndeletea plugariul nostru, cu inevitabila luleauă în gură și cârjea în dreapta. Îmbrăcat ca de zile mari, își trecea degetele stângei prin părul bine netezit, ștergându-și mereu obrazul cu o bazma roșie. Convinsându-se că înfățișarea-i e deajuns de prezentabilă, coti pe o ulicioară și se îndreptă spre o casă mai răsărită și cu înfățișare plăcută ochilor.

Între în curtea spațioasă, presărată cu arbori; iar pe un răzor de flori sta trântită a lene o pisică albă. Crengile unui perisor loveau încetisor în obloanele ferestrei dela casa cea cu aspect ademenitor.

Deschisă cam cu sfială ușa; iar în față-i se ivi tânăra văduvă Fonica, rămasă bogată dela reposatul ei soț.

„Ziua bună Fonică, cum îți stai cu sănătatea?”

„Dumneata ești Moane, dar ce cauți aici? De altfel, mulțămesc lui Dumnezeu, îmi merge destul de bine.”

Și îl pofti să șeadă pe o laviță; iar ea se dăte la o parte, privindu-l nedumerită.

Acesta, cam cum le este firea plugarilor celor înstăriți, începu rar și domol să-i povestească cum de cuminte și-a întocmit rostul casei, că posedă acareturi și vite multe, pământ rodnic și moșii întinse, și că mai are și o fetiță; iar acum....

Ei îi năvălisă sângele în fața, că doară pricepea în cotrou o carnește plugariul.

„Și vezi Fonică, eu te-aș întreba, că oare.....”

Ea își aplecă sfiocasă capul bălai și tăcea. În fine totuși rosti: „Apoi dacă-i până acolo, apoi...”

Mon îi zise stăruitor: „O să ne avem bine la olaltă, că tu ai o avere bunișoară, și ai să devini o stăpână de pismuit. Că mie încă mi-ar prinde bine, că mi-aș alcătui aproape o boierie.”

„Și apoi? Ei, că îmi uitasem să te întreb, că oare de mult ți-a reposat nevasta? Păcat, că era vrednică femeie, Nastral!”

Mon se scărpină în ceafă și devenisă cam buimăcit, dar răpede își recăpătă curagiu, și cu o înfățișare vicleană, răspunse: „Eu Fonico voiam să te întreb numai, că — vezi — cum s'ar nimeri, ca în răstimpul ăsta să te hotărăști; căci trebuie s'o ști că medicul m'a asigurat, că acuș e pe sfârșite cu ea. Nu-i vorbă, nevasta mi încă în viață.... dar ști.... ea singură recunoaște, că eu cu firea mea lacomă, nu voiu aștepta nici cele șasă săptămâni, că rostul casei

mă silește. Și apoi mai am croiri mărețe, mi-aș rădica niște case mai potrivite stării mele.”

Văduva luă o înfățișare de supărare și cu o voce vibratoare de îndurerare; zice: „Ce crezi dumneata că am căpiat eu, să-mi leg viața cu un om care a pornit în peșite până a nu-i muri soția. Îmi pare rău, dar mă silești să ți-o spun că ești mai păcătos decât bogatul din evanghelie, despre care ne vorbise taica popa în Dumineca trecută. Înzădar ți-ai croit hotărîrea că avându-mă de nevastă, ți-ai lărgi magazinele. Te rog să pleci din casa mea, dar acu îndată!”

Plugariul, opărit par'că, se rădică încet de pe laviță, cu capul pleoștit și fără a rosti un cuvânt „rămas bun”, ieși.

Ajuns în stradă, pășia grăbit; iar din luleauă slobozia un fum ca din nouri.

*

E cu stăruință recomandabil, ca omul prin truda proprie, cu modestie și onestitate și între cadrele legii, să-și agonisească avere, că Dumnezeu încă voește ca principala sa făptură să-și asigure sie-și și copilașilor ceva brumă de avere și'n sfârșit ca reazim bătrânețelor.

Stăruința în muncă pentru asigurarea vieții temporale să nu degenereze în lăcomie, că urmările sunt catastrofale; iar la acest impas am ajuns în prezinte, că majoritatea locuitorilor români din frumoasa și mult invidiata noastră patrie: stricând la jînițe, ca să-și zidească altele mai imposante, gem sub oribila povară a datoriilor. Și e dureros și mult regretabil, că românul, cel odinioară atât de chibzuit și cumpătat, să implore ajutorul statului ca să-l mântuiască.

Și de mai punem în campană consecințele înestete! ca pierderea moralității, uitarea de onestitate, deplorabila nepăsare ce ne robește; siliți suntem s'o recunoaștem, că am ajuns în stadiul unui dezastru mare.

Zice unul: e oare necesar să mai sărbătoresc dumineca, când ar fi mai înțelepțește se câștig ceva?

Altul susține: la ce e nevoie de onestitate, de ce să nu fac ca alții, cari și-or pierdut noțiunea onestității?

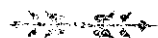
Și — ei ușuratici — nu judecă, că vin în contradicere cu severa conștiință.

Alții s-or îndătinat cu înșelăciunea, precupeșind marfă rea; iar năimitul pretinzând plată ca să lenevească. S'o recunoaștem deci, că duhul satanei s'a vârit aci.

Să fim atenți, că îndată ce poștele corporale biruesc sufletul și inima, se observă dejosirea sufletului, incercarea conștiinții; iar corpul a triumfat.

Și pângărindu-ni-se sufletul, primit odinioară prin sfântul botez, atât de curat, ce am putea oferi lui Dumnezeu ca despăgubire?

(Sfârșit)

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Pui de năpârci.

„Și văzând pre mulți din farisei și din saducei venind către botezul lui, a zis lor: pui de năpârci“. (Matei 3, 7.)

Cei dintâiu reprezintă aristocrația științei, cei din urmă aristocrația prin naștere și a banului. Sfântul Ioan îi numește „pui de năpârci“, suflete degenerate. Să ne sârguim spre a ne feri de căile greșite ale rațiunii.

a) Sufletele nehotărâte și reci, molii de cărți, cari nu iau în seamă lucrurile mari, dar se poticnesc de cele mărunte, nu sunt în stare să dea vieții o formă viguroasă. Cel ce numai îndoiceli are și în fața vieții frumoase, e așa de firesc că, uită să trăiască. Scepticismul, această nevropatie a minții, e neputincios în fața unei munci mari. Dimpotrivă, cel ce are credință, înfruntă și cea mai adâncă mare a vieții. Zic: cea mai adâncă, pentru că credința ni dă ne-grăita pogorîre a lui Dumnezeu: în crearea lumii așa, că Domnul cel atotputernic și-a adus aminte de mine cu iubire și din iubire m'a zidit; în răscumpărare așa, că m'a căutat și mi-a dat mână de ajutor; în sfânta Cuminecătură, unde viează „incognito“, într'o tainică apropiere de mine, lângă mine. Mai zic: cea mai adâncă și pentru că mă înalță într'o măsură nebănuită. Dacă El mi-ar da numai fericire și aceasta ar fi o vieată glorioasă, încununată; dar îmi dă nu numai fericire, ci mă înalță până la înfiere; veți fi ca El, pentru că îl veți vedea. Din cuvânt în cuvânt se adeverește: se vor deschide ochii voștri și veți fi ca niște dumnezei. Deci, credința ne înalță la vieata întru Dumnezeu. Cred, ca să trăiesc; cred, pentru că am început să viețuiesc întru Dumnezeu.

b) Feriți-vă de decadența inimii: de stricăciune, de brutalitate, de ceea ce se numește vulgar, de neîncredere și de abdicare, de tot lucrul, împotriva căruia o conștiință trează trebuie să protesteze. Cine se ferește de acestea, e tare. O astfel de tărie inspiră vieata cea din credință; să simțim, să trăim și să ne însuflețim pentru o vieată fără de prihană, pentru morala cea întru Christos. Credința cea întru Iisus nu e slăbiciune, ci tărie. Cel ce din slăbiciune vrea să creadă, acela nu cunoaște pe Dumnezeu. Religia nu e nici surrogat, nici completarea forțelor, ci însuș izvorul, tăria reală a sufletului emancipat din lumea dată de fire. Ea inspiră încredere și mulțămire către Dumnezeu, ea ne învață iubirea și smerenia. Ea ni dă să înțelegem, că suntem neputincioși, dar prin ea ne întărim. Ea revarsă peste sufletele noastre un sentiment sfânt, triumfător,

pentru care rugăciunea înseamnă bucurie și desfătare. Ne rugăm, cerem și ne cucerim, dar ne și mângâiem printr'o negrăită intimitate, cașicând ne-am umplea de Dumnezeu. Dumnezeu cercetează sufletele noastre revărsând Duhul Său peste noi. Așa ni-a făgăduit și făgăduința Lui e nemincinoasă și în această dulce intimitate cu Dumnezeu lumea trece printr'o schimbare la față; în alte colori vedem florile, arborii, norii, căile pline de praf ale acestei vieți, suferința, ispita. Sufletul însetoșează după o formă, dorind o mai frumoasă cristalizare a vieții. Insetoșat cere frumsețea, desăvârșirea morală. Intru aceasta cunoaște și ajunge să iubească pe Duhul călăuzitor, dătător de educație și de fericire, — pe Dumnezeu.

Făcătorule de vieată, Duhul adevărului, vino și suflă în fața și în lăuntru nostru al celor ce ne târim în patimi și în lume, suflă duhul de cea mai frumoasă vieată dătător, ca să ne schimbăm la față, să lăpădam grijile mărunte, înguste, necioplite și felul stupid de vieată și așa să viețuim cum a trăit Christos pe pământ.

Prohászka Ottokár, traducere de Pr. F. Codreanu.

Ultima mângăere.*)

Furios vântul pătrunde cu aripele sale bârnele învechite, ale unei săracioase și îmbătrânite colibe. În semintunericul din lăuntru, pe pat, deabia se zărește o biată femeie galbenă ca ceara, care din când în când desprinde de pe buze suspinuri grele ce se prefac în gemete de durere.

Alături de ea un copilăș slăbit și el de suferință. Mama adunându-și puterile ce-i mai rămăseseră neistovite, ridică de sub cap o carte cu semnul sfintei cruci pe ea și o sărută cu lacrimi fierbinți.

— Dece o săruți așa mamă? întrebă copilășul.

— Tu puiul drag al mamei, îngăimă sărmana femeie printre suspine, ești mic acum și nu poți pricepe toate... Când vei fi mare o să știi mai multe ca acum. Dar află dragul mamei, că această carte pe care o iubesc atât de mult ca și pe tine, vorbește despre micul Iisus, care s'a născut în ieslea vitelor și când a crescut mare a învățat pe oameni lucruri frumoase, cum nimeni nu i-a mai învățat și nici îi va învăța vreodată. Dar cei răi l-au răstignit pe cruce și El a murit pentru noi. Iată, pentruce

*) *Din caetul cu istorioare*. Traduse și prelucrate din limba franceză de *Dimitrie Anufoiu* preot.

sărut cartea aceasta. Deacum ți-o dau ție. Păstrează-o și când vei fi la școală s'o citești, căci îți va fi de folos în viață. Sărut-o adesea, așa cum am făcut eu... Și adormiră...!

A doua zi mama nu mai era în viață. Bietul copilăș pierdu-se ce avusese mai scump pe lume. O singură mângăere și cea din urmă: cartea sărutată cu atâta foc de mama sa și care era acum a lui...

„Pe un mormânt“.

„Căci măcar că sunt departe cu trupul, totuși cu duhul sunt cu voi...“ Colos. 2, 5.

Moartea inexorabilă și-a furișat iarăși ghiarele-i glaciale, răpind din mijlocul nostru — de astă dată, — pe unul dintre cei mai harnici confrăți, Filip Paleșcu. Odrăzlit în feericul colț al Banatului dunărean, într'un mediu sărăcăcios, multe peripeții i-au mai fost hărăzite. O fragedă mlădiță, plantată într'o pepinieră prea puțin confortabilă, care a avut de militat cu intemperiiile naturii și care totuși a început să crească frumos — promițând să dea roade și mai frumoase. Dar, vai, înainte de fructificare a fost strivită. Viața lui, un riuțel, precipitându-se voios pe coastele munților, proteguit de umbra groasă a codrilor, care înainte de a-și construi o albic proprie în largul monoton al câmpiei, insolat de razele dogoritoare ale soarelui, a dispărut. Plin de entuziasm și elan tineresc, a isbutit întotdeauna să-și ridice capul deasupra opreliștilor. Moartea însă și-a trimis prea de timpuriu vestitorii. După ce un an s'a firosit în cele mai cumplite chinuri fizice: s'a sfârșit. A fost trimis de Atotputernicul Creator pe tărâmurile acestei lumi și s'a reîntors la cele vecinice. Ce greu e de imaginat o atare stingere din viață. Să moară, să dispară pentru totdeauna din mijlocul nostru, el, cel mai vesel, cu zâmbetul lui pururi pe buze? Umbra morții lui va înoura atmosfera creată de glumele-i inofensive. Guvintele de haz — fin înțepătoare, — distractive și recreative, din recreațiile de zece minute, nu se mai aud, decât ca ecouri, proectate în evocările de dutoase amintiri ale colegilor. Dar, acela pe care l-am însoțit în ultima cale, n'a dispărut cu totul. S'a despărțit numai de noi. N'a murit, ci doarme numai, este ceoul blândului Mântuitor, propovăduit de dumnezeasca Scriptură. În amintirile noastre — scutipe relieve — icoana lui, va rămâne vie. Spileuit ca de zile mari, înflorat, cu mânele împăturite, adăsta în coșciugul de patru scânduri — atât i-a mai fost dat — pe doi pari, deasupra gropii, ca

să-l înghita. Îl priveam consternați. În fața mormântului, durerea era și mai sfâșietoare.

Culoarea lividă a feței anemice — totuși de o frăgezime vie, — buzele întredeschese subte de suferințe dădeau, mai degrabă, aparența unui convalescent, firosit și căzut în letargia somnului întremător. Și totuși trupul lui — din pământ luat, — va rămâne sub glia înghețată de gerul iernei întârziată, în timp ce sufletu-i călător, exaltă spre alte tărâmurii, spre sfere serafice, pregătindu-se pentru înfricoșatul județ. Dincolo de mormânt, peste bariere pământeste, sufletul se va desfăta în largul luminos al împărăției de veci.

Dormi în pace suflet blând și bun. În brațele Dumnezeescului Mângăitor, care a sângerat pe cruce pentru păcatele noastre, să găsești balzamil durerilor ce le-ai îndurat.

Marcu Bănescu student teolog.

ȘTIRI

Locale.

Duminecă în 20 l. c., („Dumineca Ortodoxiei“) a început seria conferințelor cu caracter religios, aranjate de „Societatea femeilor ortodoxe române“ din Loc. După oficierea vecerniei de către părintele prof. Gheorghe Noaghea și părintele protodiacon Ioan David, prima conferință vorbind despre „Ortodoxie“, a ținut-o părintele Ioan David.

În Dumineca Ortodoxiei — a spus conferențiarul — serbăm aniversarea de cinci ani decând Societatea Femeilor ortodoxe române, a inaugurat ciclul de conferințe din marele post al Paștilor. Cu acest prilej nu este fără de interes a face o reprivire asupra roadelor bogate pe care le aduce societatea Femeilor ortodoxe române pe terenul social. Dumineca de azi este Dumineca biruinții ideii ortodoxe, înscrise pe steagul Societății. Credința este piatra fundamentală a legii noastre strămoșești și faptele noastre bune sunt roadele acestei credințe. Numirea de biserică ortodoxă arată că temelie legii noastre străbune este dreapta credință. Pe aceasta o accentuăm noi și o scoatem în evidență mai ales atunci, când ne numim ortodoci. Catholicismul prin numirea sa chiar, arată veleitățile de estindere ale puterii pontificale romane asupra lumii întregi. Numirea de protestantism definește confesiunea aceasta ca ceva ce se bazează pe un principiu eminent negativ, iar sectarismul duce la fărâmițarea corpului bisericii universale. Oratorul vorbește apoi despre principalele caracteristici ale credinței ortodoxe și despre mijloacele păstrării acestei credințe.

Responzoriile la vecernie cât și câteva puncte corale cu caracter religios, au fost executate de „Corul Catedral“ de sub conducerea Dlui prof. Constantin Vladu.

Concursul pe care l-a dat tot timpul și-l dă „Societății femeilor ortodoxe române“ acest cor, nu poate fi decât lăudabil. *

Legea Conversiunii datoriiilor agricole. Terminându-se discuțiunea pe articole, legea a fost votată. Rămâne să se vadă rezultatele acestei legi, după ce va fi pusă în aplicare.

Primăvara întârzie. Deși suntem aproape de începutul lunii Aprilie, când natura întreagă, ar trebui să fie readusă la viață de razele binefăcătoare ale soarelui, zăpada cade mereu ca'n luna lui Decembrie. Din întreaga țară sosesc vești, că ninge și iar ninge și că apele au părăsit albiile lor, inundând ținuturi întregi. La sărăcia generală, se mai adangă și nenorocirile aduse de inundații și de o iarnă, care nu mai vrea să ne părăsească.

Foamete în raiul comunist. Foarte mulți țărani din Uniunea Sovietelor au trecut frontiera poloneză, pentru a se aproviziona cu făină și grâu. În ultimele zile au fost arestați pentru trecerea clandestină a frontierei, peste cincizeci de țărani. Dar, aceste arestări nu pot împiedeca exodul masselor. Omul rabdă multe, dar foame nu. Înmagazinarea recoltei țăranilor, a dus acolo, că aceștia nu mai au ce mânca. Organizațiunea socială a raiului stalinist, trosnește din încheieturi. Desele revolte din Rusia actuală, nu pot fi decât preludiul unui sfârșit inevitabil a regimului de teroare, exercitat cu atâta cruzime și lipsă de orice scrupul, de către agenții armatei roșii.

Un nou partid politic. Partidul vechiu, conservator, în fruntea căruia s'a găsit Take Ionescu, a fost reînființat. Liga „Vlad Tepeș” de sub conducerea Dlui Gr. Filipescu și-a schimbat numele, transformându-se în „Partidul Conservator”.

CONCURSE.

Pe baza dispozițiilor cuprinse în § 63 combinat cu § 23 punct 5 din Statutul organic și a §-ului 7 din „Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter”, Consiliul eparhial publică concurs pentru întregirea postului de protopresbiter în tractul Mehadiei cu sediul în Orșova.

Recurenții la acest post de protopresbiter au să dovediască, că au evalueziunea prescriasă în concluzul Nr. protoc. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dotațiunea dela parohia protopresbiterală din Orșova; care dotațiune constă din:

a) Sesiunea parohială constatatoare din 19 jug. pământ arător;

b) Interesele capitalului de Lei 27.000 plasat în acții de ale băncii „Allgemeiner Hermanstadter Sparkassa” din Sibiu;

c) Cvarțir liber în casa parohială;

d) Taxele ștolare uzitate.

2. Birul protopresbiteral dela preoți conform punctului 32 din Rescriptul declarator iliric.

3. Paușalul pentru spesele cancelăriei protopresbiterale în mărimea votată anual de adunarea protopresbiterală și aprobată de Consiliul eparhial, care de prezent face Lei 6471.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor, protopresbiterul ales va trebui să consimtă la noua arondare a protopresbiteratului fără a formula vre-o pretenziune materială.

Recurenții la acest post își vor înainta petițiunile lor provăzute cu documente autentice despre evalueziunea și ocupațiunea lor de până acum, Consiliului eparhial în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia Diecezană”.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial, ținută în 11 Martie 1932.

Episcopul diecezan:

2—3

Dr. Iosif Tr. Badescu

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu Diecezan ddo 15 Maiu 1929 Nr. 2360 B. ex 1929 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Stefan Sperchez, la parohia de clasa primă din Petrovasila (Vladimirovaț) cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele:

1. A treia parte din sesiunea parohială de 34 jug. cat.

2. A treia parte din venitele stolare uzitate.

3. A treia parte din birul parohial uzitat.

De locuință să va îngriji capelanul ales, iar darea după pământul cel folosește, o plătește capelanul ales.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfințitul Domn Episcop Dr. Iosif Tr. Badescu, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare, amăsurat ordinului Consistorial ddo 19 Februarie 1931, Nr. 1022 B. ex. 1931.

Cererile de concurs — adresate comitetului parohial — le vor înainta recurenții Prea On. Domn protopresbiter Ioan Murgu în Banatsko-Novoselo-Satul-nou Jugoslavia Bănat, având recurenții să se prezinte cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual — în vre'o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din Petrovasila spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, fără nici de cum în ziua alegerii.

Petrovasila, din ședința comitetului parohial ținută la 1 Decembrie 1931.

Nicolae Meda m. p.

Nicolae Șofariu m. p.

vice preș. com. par.

1—3

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Murgu* protopresb. tractual.

Mulțumită publică.

Neputând mulțumi fiecăruia în parte, exprimăm pe această cale, sincere mulțumiri, „Corului Catedral” și tuturor acelor, cari ne-au condolat și au participat la înmormântarea scumpei noastre fiice

Aurica Sârbu-Udrea

învățătoare,

care, Duminecă în 13 l. c. după lungi și grele suferințe, ne-a părăsit pentru totdeauna, ducând cu ea în mormânt, speranța bătrânelor noastre.

Nemângăiații săi părinți.

„MUNTEANA“ Cassă de păstrare societate pe acții în Cornereva.

Convocare.

Domnii acționari ai Cassei de păstrare societate pe acții „MUNTEANA“ din Cornereva sunt invitați se participe la a

XXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 10 Aprilie 1932 oarele 2 p. m. în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării, numirea de cătră președinte a unui notar și 2 verificatori.
2. Raportul Consiliului de Administrație, prezentarea bilanțului, raportul Comitetului de Cenzori, darea absoluturului și deciderea asupra beneficiului realizat.
3. Propuneri, întrate conform statutelor.

Consiliul de Administrație.

Pentru a putea exercita dreptul de votare, domnii acționari sunt rugați, să-și depună acțiunile la institut până la 7 Aprilie 1932, oara 10 a. m.

ACTIVA		CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1931.		PASIVA	
Casa în numerar		52.337		Capital societar	300.000
Cambii de bancă și ipotecare	3.003.333			Fond de rezervă general	125.275
Conturi curente acoperite	241.524	3.244.857		Fond de rezervă pentru dubioase	60.000
Efecte		50.000		Fond cultural	596
Bănci		35.714		Depuneri spre fructificare	
				Reescont	757.055
				Credite de cont-curent	186.810
				Diverse conturi creditoare	
				Interese transitorii	
				Beneficiu	23.795
		3.382.908			
					3.382.908

DEBIT		CONTUL PROFIT ȘI PERDERE		CREDIT	
Interese după depuneri	155.111			Interese de cambii	285.486
Interese după cont-curent	45.982			Interese dela efecte	8.193
Interese după reescont	115.612	316.705		Provizțiuni	
Impozite	37.753				
Spese de administrare	34.763	72.516			
Salarii		68.200			
Chirie		12.000			
Beneficiu		23.795			
		493.216			493.216

Ioan Grozăvescu m. p.
dir. executiv.

Cornereva, la 31 Decembrie 1931.

George Belcota m. p.
contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Grozăvescu m. p.

George Belcota m. p.

Ioan Armaș m. p.

Petru Fotoc m. p.

Dr. Liviu Grozăvescu m. p.

George Cristescu m. p.

Petru Belcota m. p.

Subsemnatul Comitet de Cenzori, examinând conturile prezente, le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului.

Isidor Tătariu m. p.

Carol Schwab m. p.

Ion Duicu m. p.

Ioan Brinzei m. p.

Ion Radulescu m. p.